

ca u njoj. Vrijedne analize u ovoj knjizi mogu nam pomoći da se suočimo sa prošlošću, što je i glavna preporuka čitateljima da *Sarajevske ruže* svakako pročitaju jer ih neće ostaviti ravnodušnim. ■

Vera Katz

Gračanički glasnik – časopis za kulturnu historiju, broj 20,
Gračanica, maj 2005, 220.

I pored svih izazova i poteškoća sa kojima se znanstvene i kulturne institucije Bosne i Hercegovine suočavaju već duže vrijeme, određene sredine sa svojim entuzijastima uspijevaju premostiti sve nedostatke i višestruko obogatiti mjesta i regije u kojima žive i rade. Takav jedan svijetao primjer je i Gračanica. Ovdje već više od decenije jedan broj intelektualaca nesebično radi na što svestranijem upoznavanju ovog kraja, kako kod mlađih generacija, tako i svih onih koji se interesiraju o ovom mjestu i njegovoj okolini. Rezultat toga je da su prije 10 godina pokrenuli časopis *Gračanički glasnik*, koji je u protekloj deceniji štampan dva puta godišnje. Zato je sada pred nama njegov 20 - jubilarni broj. I do sada je *Gračanički glasnik* štampan sa vrlo dragocjenim radovima. No, ovaj 20 – ti broj je sa svojim člancima i drugom vrstom priloga bogatiji i raznovrsniji.

Na ukupno 220 strana Redakcija časopisa sa glavnim i odgovornim urednikom mr. Omerom Hamzićem u šest posebnih rubrika donosi relativno veliki broj radova i priloga. Prva dva rada su posvećena desetogodišnjici štampanja 20 brojeva *Gračaničkog glasnika*, i dat je njegov historijat u rubrici *Povodom*. O tome pišu Omer Hamzić i Atif Kujundžić. Sljedeće rubrike su: *Teme*, *Zavičaj*, *Prošlost*, *Riječ*, *Listovi i Dodatak*. U njima je uvršteno ukupno 28 radova.

Prvi radovi posvećeni su aktuelnim pitanjima kao što su toplifikacija Gračanice, te o ljekovitim svojstvima gračaničkih "Termi". Autori ove dvije teme su Omer Hamzić, Hasan Mostarlić i Abdulkadir Šišić. U sklopu iste rubrike *Teme* je i prilog iz izvoda magistarskog rada mr. Muhameda Ibrahimovića, *Političko - pravna koncepcija lokalne samouprave i njeno funkcionisanje u Bosni i Hercegovini* pod naslovom *Participacija u odlučivanju o javnim lokalnim poslovima u općini*. Ove teme su tradicionalno aktuelne, ali po mome mišljenju njihova aktuelnost posebno dolazi u vrijeme koje je pred nama. Naime, u narednom periodu o svim vitalnijim pitanjima vezanim za jednu sredinu u prvom redu treba da se odlučuje na lokalnom i regionalnom nivou.

O danima evropskog nasljeđa – promociji kulturnog blaga općine Gračanica piše glavni i odgovorni urednik. U njemu daje informacije da je u Tuzli od 19. do 25. septembra ove godine organizirana Centralna manifestacija, deveta po redu, pod naslovom *Dani evropskog naslijeđa*. I ovoga puta Gračanica je imala šta kazati o sebi i svojoj prošlosti koja seže od antičkih vremena. Kako ističe mr. Hamzić, najzapaženiji dio je bio arheološki, što ne umanjuje značaj i kasnijih epoha. Mislim da na ovakav način ljudi koji se interesiraju za prošlost kraja u kome su rođeni i posebno ako se time i profesionalno znanstveno – stručno bave, upravo oni na najbolji način mogu i trebaju nametnuti se sa upoznavanjem svoga kraja šire regije. Time će još više zainteresirati naučne radnike iz drugih sredina. Upravo u sklopu toga je i rad *O nastanku naselja Doborovci i njegovom nazivu*, autora Rusmira Đedovića. Ovim radom Đedović nastavlja upoznavati ne samo svoje Gračanlije, nego i šire o okolnim mjestima ovoga područja. To čini još bolje ne samo kao geograf, nego i dobar poznavalac prošlosti Gračanice i okoline.

Ništa manje interesantno je čitati rad mr. Omera Hamzića koji se odnosi na Rizu Mehinagića, jednog od najboljih bosanskohercegovačkih novinara u proteklih četiri – pet decenija. Na ovome mjestu g. Hamzić donosi i cio niz vrlo interesantnih podataka vezanih za porodicu Mehinagić. Mislim da ovim radom navedena tema nije iscrpljena i da u nekom od narednih brojeva ovoj nesumnjivo izuzetno interesantnoj i poznatoj ličnosti treba i dalje poklanjati pažnju.

U rubrici *Prošlost* uvršteno je ukupno osam radova i priloga. Upravo ova rubrika je po broju strana i najobimnija, što govori i podatak da su se radovi iz ove rubrike štampali od 46. do 158. strane, te da predstavljaju pola časopisa. Nastavljajući tradiciju iz prethodnih brojeva, ovoga puta 20-ti jubilarni broj *Gračaničkog glasnika* obogaćen je vrlo vrijednim i značajnim radovima čiji su autori Adem Handžić sa dva, te Aladin Husić, Rusmir Đedović, Ramiza Smajić, Nedim Zahirović, Mina Kujović i Omer Hamzić sa po jednim radom. *Popis doseljenih Vlaha stočara u nahiji Sokol i Opširni popis nahije Sokol u Zvorničkom sandžaku iz 1548. godine*, preštampani su prijevodi sada već rahmetli dr. Adema Handžića koje je autor našao u Arhivu Predsjedništva vlade iz Istanbula, a koji su se kao kopije nalazili u Orijentalnom institutu u Sarajevu. Ovaj izuzetno vrijedan dokument pisan 1528. godine direktno se odnosi na područje Gračanice. U njemu se donose brojni podaci ne samo o Vlasiima stočarima, nego i broju njihovih kuća, pratećih objekata, broju muslimana koji se u popisu navode, te mnogih drugih podataka koji su korisni za poznavanje kao konfesionalnih, tako i privredni prilika popisanog područja. Slično je i sa drugim radom dr. Adema Handžića, a odnosi se na opširan popis nahije Sokol u zvorničkom sandžaku iz 1548. godine. I ovo je jedan opširan dokument iz Tapu Tahrir deftera čiji original se nalazi u Arhivu Predsjedništva vlade u Istanbulu, a kopija je bila pohranjena u Orijentalnom institutu u Sarajevu. Od 53. do 112. stranice donose se izuzetno bo-

gati i zanimljivi podaci o Gračanici i njenoj okolini. Nastavljajući pisati na ovu temu Rusmir Đedović nam donosi sumarne podatke na osnovu izvora koje su prevodili Adem Handžić, Aladin Husić, Međida Selmanović i Amina Kupusović. To su podaci koji se odnose kako na urbani dio Gračanice, tako i na njena brojna okolna mjesta.

Ramiza Smajić sa radom *Vjenčanja u sidžilu gračaničkog kadije* upoznaje nas sa jednim gračaničkim sidžilom čije pisanje je započelo 1209. po hidžri, tj. 1794. godine. Kako su sidžili za historičare jedan od primarnih izvora, upravo na osnovu ovoga koji nam govori o vjenčanjima ljudi sa ovoga područja upotpunjujeme svoja dosadašnja saznanja iz jednog od najznačajnijih segmenata društva, a to su brak i porodica. Pored toga, vrijednost ovog sidžila je u tome što pored imena upisanih, donosi i prezimena porodica sa ovog područja. Time obogaćujemo saznanje o spomenutim porodicama. Tu su i radovi Nedima Zahirovića o dokumentima i rukopisima iz biblioteke hfz. Ibrahim ef. Mehinagića, te Mine Kujović koja piše o učenicima i nastavnicima Narodne osnovne škole u Gračanici iz 1915. i 1916. godine. Ova rubrika se završava sa radom Omera Hamzića koji piše o djelatnosti Narodne biblioteke i ulozi njenog osnivača Mustafe Kamarića.

U preostalim rubrikama *Riječi* i *Listovi*, te *Dodatku* doneseno je ukupno devet priloga raznovrsne tematike od kojih su posebno interesantni *Listovi gračaničkog kalendara od 13. 5. do 29. 10. 2005. godine*, te biografije i bibliografije Omera Hamzića, Rusmira Đedovića i Mirzeta Hamzića, urednika i najvrednijih saradnika ovog časopisa u proteklom periodu. Nadati se da će kao i u proteklom vremenu i u narednom periodu ovaj časopis zadržati stare i proširiti saradnju sa novim autorima, te redovno izlaziti. ■

Enes Pelidija